

rất hiếu chiến, hay đánh nhau và những con tôm đang lột xác có thể bị ăn thịt.

Nguồn: Nông nghiệp Việt Nam, ngày 5/5/2005.

*****

PHÒNG TRỊ BỆNH CHO ÉCH

Nguyên nhân gây bệnh cho ếch thường là do nước bẩn, ếch ốm yếu bị bệnh ngoài da, sau đó nhiễm trùng dẫn đến ếch bị trướng bụng, da tái đi không ăn và chết.

Cách phòng tốt nhất là thường xuyên vệ sinh ao, giữ nước sạch, nếu con nào bị chết phải loại bỏ ra ngay.

Không khuấy động làm ếch giật mình căng thẳng. Cho ăn thức ăn tươi, sạch. Nước ao nuôi không bị chua, thối đục, không có hoá chất độc. Có bóng mát che nắng, chống nóng. Chú ý không để chim chuột ăn thịt ếch.

Cách chữa bệnh

Bệnh trướng hơi: dấu hiệu thường thấy ở nòng nọc, bụng trướng to và ngửa bụng lên mặt nước, bệnh này do nước thối bẩn, thức ăn ươn thối.

Phải tháo hết nước trong bể, vớt nòng nọc thả vào chậu chứa khoảng 5 lít nước hoà với 3 lọ Penicillin loại 1 triệu đơn vị, ngâm tắm nòng nọc trong 30 phút rồi thả vào bể đã làm vệ sinh, thay nước mới.

Bệnh đường ruột: Dấu hiệu thấy ếch ỉa phân trắng và phân sống. Khi bị bệnh hậu môn đỏ, bóp hậu môn máu chảy ra.

Cho một viên Ganidan/1.000 - 3.000 con/ngày, trộn vào thức ăn liên tục trong 3 - 4 ngày. Khi nòng nọc bị bệnh phải giảm lượng thức ăn xuống còn 50% lượng thức ăn hàng ngày.

Bệnh đốm đỏ đuôi: bệnh do vi khuẩn gây nên. Ở đuôi ếch có những đốm đỏ, sau vài ngày không chữa kịp thời sẽ bị lở loét. Bệnh thường thấy ở ếch giống.

Khi phát hiện bệnh, trước hết phải thay nước, nếu không hiệu quả phải dùng thuốc sunfat đồng phun xuống ao và vườn. Liều lượng 1,5 g/m². Bệnh này rất dễ lây lan do đó cần có biện pháp đề phòng lây lan thành dịch.

Bệnh trùng bánh xe: ký sinh ở da nòng nọc, khi trời nóng, gió đông thường xảy ra bệnh này. Khi có trùng ký sinh, da ếch tiết ra nhiều dịch nhờn, tạo nên những điểm màu trắng bạc.

Dùng sunfat đồng liều lượng 2 - 3 g/m³ nước phun toàn ao, hoặc tắm cho ếch với liều lượng 5 - 7 g/m³ trong vòng 10 - 15 phút, hay tắm trong nước muối 2 - 3% trong vòng 10 - 15 phút.

Nguồn: Nông thôn ngày nay, 19/5/2005.

*****

CHĂN NUÔI HEO SẠCH MÔ HÌNH MỚI TẠI VIỆT NAM

Sau thời gian dài nghiên cứu, hợp tác, chuyển giao công nghệ của Đài Loan, Công ty Cổ phần Xuất nhập khẩu Phong San đã cho ra mô hình mới về kỹ thuật chăn nuôi heo sạch. Đây là mô hình xuất hiện đầu tiên ở Việt Nam.

Nằm ở xã Lai Uyên, huyện Bến Cát tỉnh Bình Dương, do có lợi thế về mặt bằng, công trình đã được xây dựng với quy mô khá lớn. Ngoài cơ sở hạ tầng đã có, hiện tại công ty đã đầu tư được 10 khu chuồng trại, bao gồm 200 ô với tổng diện tích 30.000 m². Được thiết kế theo kiểu hiện đại, dọc theo chiều dài mỗi ô được lắp đặt những hệ thống giàn nước làm mát, phun sương trực tiếp, ngăn ngừa tình trạng nóng lạnh thất thường để phát sinh mầm bệnh ở heo.

Tháng 7/2004, công ty đã đi vào giai đoạn sản xuất thử, với số lượng trên 2.500 con được lấy từ nguồn heo giống Gò Sao - nguồn cung cấp chính là Vissan. Để đảm bảo an toàn, heo giống nhập về đều thông qua khâu kiểm dịch, khử trùng, súc ruột để ngăn chặn những mầm bệnh. Do đó, trong tháng đầu tiên để thích nghi với môi trường mới, heo phát triển rất chậm, không cho ăn tạp như heo ở những trang trại khác, thức ăn dành cho heo sạch ngoài những loại thương mại, nguồn chính vẫn là cám thực phẩm. Điểm đặc biệt quan trọng của chăn nuôi heo sạch đó là nguồn nước uống. Công ty đã áp dụng thành công phương pháp thức ăn pha chế dung dịch nước kháng khuẩn, giúp cho phân heo thải ra không gây mùi hôi thối. Nằm giữa cụm dân cư nhưng vấn đề an toàn, vệ sinh môi trường vẫn được đảm bảo. Với thời gian 3 tháng, trong quá trình theo dõi, trọng lượng heo đã tăng từ 90 kg - 1 tạ/con. Tháng 11 vừa qua, công ty cho xuất lứa đầu với số lượng 650 con. Tuy chỉ là bước đầu nhưng kết quả cho thấy rất khả quan. Trung bình 1 con lên đến trên 90 kg. Theo thăm dò của công ty, thịt heo sạch được thị trường rất ưa chuộng. Tỷ lệ nạc lên đến 90%. Tìm hiểu qua thực tế, ông Toàn - Phó tổng giám đốc công ty cho biết: "Nếu như heo thị trường do phải

tắm rửa liên tục nên rất dễ bị nhiễm lạnh. Để bảo vệ mình, cơ thể heo sẽ tiết ra một lớp mỡ dày nằm sau lớp da bên ngoài để điều hòa cơ thể, chống lạnh rét. Đối với heo sạch thì ngược lại...". Kể từ thời gian nhập con giống đến khi xuất heo không cần tắm rửa, cộng với dạng thức ăn như trên, heo đã trở nên siêu nạc.

Về mặt kinh tế, chăn nuôi heo sạch đòi hỏi sự đầu tư quy mô lớn về nguồn vốn cũng như về mặt thời gian, so với chăn nuôi thủ công, trong vòng 3 tháng, heo chỉ đạt tối đa từ 40 - 50 kg/con. Trong khi đó, với cùng một thời gian, trọng lượng heo sạch đã tăng gấp đôi. Riêng nguồn kinh tế để xây dựng 1 chuồng trại mất khoảng 500 triệu đồng. Nếu chỉ dựa vào nguồn lợi thu được từ heo, chắc chắn sẽ không thoát khỏi vòng luẩn quẩn. Nói về vấn đề này, ông Toàn cho biết thêm: "Về mặt kinh tế, cách nuôi này thu lợi nhiều nhất từ nguồn phân". Được sự kiểm nghiệm của viện Pasteur, mẫu phân đạt tiêu chuẩn 80 - 90% không gây tác hại, bệnh tật, đồng thời còn tăng thêm sức đề kháng mạnh. Do đặc tính chuồng trại khô nên phân không thể hòa trộn với rơm hoặc lá cây là nguyên liệu phụ trợ chính để tạo ra nguồn phân ở đây chủ yếu là mặt cưa và xác bột cà phê. Ở giai đoạn còn nhỏ, trung bình 1 ngày heo ăn 3 kg cám sẽ cho lượng phân thải ra là 2 kg/con. Giai đoạn từ 30 kg trở lên, lượng phân tăng tùy vào lượng thức ăn. Với đàn heo nuôi như trên, chỉ trong vòng 3 tháng qua, tổng số phân thu được của công ty lên đến 60 tấn và còn đang trong thời kỳ phát triển mạnh. Toàn bộ số phân trên được đem ủ trong vòng 2 ngày, sau khi thấm đều, phân được khử trùng lần cuối để ngăn ngừa những vi khuẩn nảy sinh.

Để tránh tình trạng hư hại và tiện lợi trong việc phân loại, sử dụng, phân sẽ được đưa qua hệ thống xới, khô. Số phân đảm bảo chất lượng được dùng để chế biến thực phẩm cung cấp cho chăn nuôi thủy hải sản. Phần còn lại dùng để bón cây. Hiện tại công ty đang chuẩn bị ký hợp đồng tung số phân trên ra thị trường Đài Loan với giá thành lên đến 50.000 đ/kg.

Không dừng lại ở đó, thực hiện theo quy trình sản xuất khép kín, công ty đã và đang tiến hành lắp đặt những hệ thống thiết bị, máy móc phục vụ cho việc chế tạo thực phẩm dạng viên, tạo nguồn thức ăn cho ngành nuôi trồng thủy hải sản, gia súc, gia cầm.... Hiện nay, công ty đang gấp rút bước vào giai đoạn hoàn tất công trình để việc sản xuất hoàn thiện hơn.

Hy vọng trong tương lai bằng những chính sách khuyến khích, hỗ trợ nguồn vốn của Nhà nước người dân sớm tiếp cận hơn với mô hình chăn nuôi hiện đại này.

Tác giả: Tú Quyên

Nguồn: TC Nông thôn Mới, số 1+2/3/2005, tr. 52.

*****

Câu chuyện nhà nông

TRỒNG CÀ CHUA TRÊN ĐẤT CHIÊM TRÙNG

Lần này về Nam Định dự hội nghị đầu bờ và tham quan mô hình trồng cây xuất khẩu do Trung tâm Khuyến nông tỉnh tổ chức ở xã Nghĩa Hồng, huyện Nghĩa Hưng, tôi đặc biệt chú ý đến một gương điển hình làm ăn giỏi mà nhiều điển giả và bà con ca ngợi. Sau hội nghị, cùng với Trưởng trạm Khuyến nông huyện Nguyễn Văn Hồng, chúng tôi tới thăm mô hình tự

chuyển đổi của gia đình ông Nguyễn Văn Chinh ở thôn 9, xã Nghĩa Hòa, huyện Nghĩa Hưng, tỉnh Nam Định, người được bà con nông dân yêu mến phong cho tước hiệu "vua cà chua trên đất chiêm trũng". Vụ xuân năm 2003, ông mạnh dạn bỏ 2 sào đất lúa gần nhà để vớt bùn lên líp trồng cà chua lai giống TN 005. Năm đó ông thu được gần 3 tấn, bán được 5 triệu đồng. Tính ra, sau khi trừ chi phí, mỗi sào cà chua cho thu lãi trên 1 triệu đồng chỉ trong vòng 3 - 4 tháng, cao gấp 4 - 5 lần cây lúa. Năm 2004, gia đình ông trồng 6 sào cà chua với các giống TN 005, Morgan, T 26 thu lãi hơn 12 triệu đồng. Năm nay ông mạnh dạn bỏ lúa chuyển toàn bộ 8 sào đất ruộng sang trồng cà chua bán cho các đầu mối xa gần thu lãi lớn.

Được hỏi về bí quyết thành công, ông Chinh cho hay: nhờ Trạm Khuyến nông huyện giúp đỡ về kỹ thuật, giống má và ông trực tiếp đi tham quan học hỏi kinh nghiệm các hộ trồng cà chua giỏi ở Nghĩa Hồng (Nghĩa Hưng), Hải Tây, Hải Hoà (Hải Hậu) rồi rút kinh nghiệm dân. Điều khác biệt của ông Chinh là ông lên luống cao, trồng 2 hàng cà chua sát mép luống và làm giàn chum đầu cho cà chua ra quả trên rãnh nước trong khi các nơi làm giàn trên luống, đi lại chăm sóc dưới rãnh. Giải thích điều này ông Chinh cho rằng làm như vậy đất luôn đủ ẩm mà không bị quá ướt, dễ bón phân, cây sinh trưởng, ra hoa đậu quả tốt hơn, ít bị "chết nhát" hơn, thời gian cho thu trái dài hơn nên năng suất cao hơn. Ông Chinh còn cho biết kinh nghiệm dùng phân bón tổng hợp "Đầu trâu", hạn chế bón nhiều đạm thì cây sẽ bền hơn; phun thuốc xử lý cho cà chua đậu quả trong những điều kiện thời tiết bất thuận như mưa, rét hoặc

ông còn có thể điều khiển cho cà chua chín tập trung tiện thu hái thông qua cách tỉa nhánh, đánh cành, bón phân, tưới nước... Theo ông, muốn cho cà chua sai quả, quả to, chất lượng đảm bảo chỉ nên giữ lại mỗi cây 2 nhánh, mỗi nhánh 3 - 4 chùm quả còn lại bấm ngọn cho gọn cây, tập trung dinh dưỡng nuôi quả.

Để giải quyết tốt đầu ra cho sản phẩm của mình, ông Chinh chia ruộng ra nhiều khoảnh, trồng cà chua làm nhiều trà, cách nhau 10 - 15 ngày/trà, nên hầu như gia đình ông là một trong những hộ có cà chua bán quanh năm với giá cao nhất nhì trong vùng. Cà chua của gia đình ông phần lớn được bán tại ruộng, tại nhà cho các người thu gom, các xe thô để chở đi các thị trấn, thị tứ trong huyện, trong tỉnh hoặc theo các chuyến xe ca vào tận miền Trung hoặc ra Hà Nội nên thu đến đâu bán hết đến đó mà giá lại cao. Bà vợ ông Chinh cho biết: trong khi cả xã chưa ai có cà chua thì từ 20 tháng 1 âm lịch nhà ông đã có cà chua bán với giá 4.500 đ/kg, rồi giảm dần xuống 2.600 - 2.800 đ/kg và hiện nay đang bán với giá 1.800 đ/kg. Hiện gia đình đã thu trên 10 triệu đồng, dự kiến năm nay sẽ thu trên 50 triệu đồng. Bình quân 3 - 4 triệu đồng/sào, cá biệt có 1,3 sào trồng sớm vừa thu xong trong tháng 3 nhờ được giá và năng suất cao (trên 2 tấn/sào) gia đình đã thu 8 triệu đồng. Được hỏi về tổng thu nhập 1 năm, ông Chinh vui vẻ cho biết: cứ như năm nay thì mỗi năm gia đình thu 50 triệu đồng từ tiền bán cà chua cộng với khoảng 10 triệu đồng từ chăn nuôi và các khoản thu vặt khác sẽ có khoảng 60 triệu đồng.

Nguồn: Nông nghiệp Việt Nam, số 103, 25 5 05

*****

III. Kỹ thuật và công nghệ bảo quản - chế biến - tiêu thụ

CHẾ BIẾN VÀ SỬ DỤNG THUỐC BẢO VỆ THỰC VẬT BẰNG THẢO MỘC

Cây xoan ta:

Có một số cách để chế biến thuốc trừ sâu từ các bộ phận của cây xoan ta như sau:

Lá xoan tươi giã nhỏ ngâm vào nước rồi lọc bỏ bã, tỷ lệ 1,5 kg lá tươi với 10 lít nước, phun trực tiếp lên cây để diệt sâu.

Lá xoan tươi thu về đem phơi thật khô, cắt nhỏ bột, cất giữ bảo quản để dùng dần. Ngâm 1 kg lá xoan khô với 10 lít nước trong 24 giờ, vò nát lá cây rồi lọc bỏ bã thu lấy dịch chiết. Để tăng hiệu quả diệt sâu, có thể pha thêm 0,1% xà phòng (10 g xà phòng cho 10 lít thuốc), hay 0,01% Padan (1 ml Padan 95SP cho 10 lít thuốc). Phun vào buổi chiều mát.

Chọn những quả xoan già nhưng chưa chín đem phơi khô, nghiền thành bột, trộn với Saliman theo tỷ lệ 1 kg bột quả xoan trộn 5 g Saliman, rắc trừ rệp hại rau và các loại sâu khác.

Nhìn chung thuốc chế biến từ cây xoan ta có hiệu lực trừ sâu vào ngày 3 - 5 sau khi phun. Tác dụng diệt trừ mạnh đối với sâu cuốn lá, rệp, sâu khoang, sâu tơ... Khi kết hợp với Padan với tỷ lệ 1 phần vụn thì hiệu quả trừ sâu tăng mạnh.

Cây thuốc lá, thuốc lào